

Udenrigsministeriet
udvikpolhoering@um.dk

8. juli 2016
crich

Vedr.: Hørings svar vedr. udkast til udviklingspolitisk og humanitær strategi

På vegne af DTU fremsendes hermed input til strategiudkastet. Indledningsvist er listet en række overordnede indholdsmæssige anbefalinger og kommentarer og afsluttende en række forslag af mere formmæssig karakter.

Såfremt der er spørgsmål til høringssvaret indgår vi gerne i dialog herom. Henvendelse kan rettes til Christine Rich crich@dtu.dk, tlf. 45 25 73 65.

Generelle anbefalinger til strategien:

1. Fremhæve teknologis afgørende rolle for bæredygtig udvikling og opnåelse af FN's verdensmål

Teknologi nævnes overordnet en række steder i strategien ofte i sammenhæng med innovation. Teknologi italesættes som en vare som dels efterspørges af udviklingslande, dels som Danmark proaktivt kan sælge. Dette er korrekt og et udmærket udgangspunkt. Men qua det forhold at teknologi spiller en uomgængelig og afgørende rolle for indfrielse af FN's verdensmål koblet med at Danmark inden for alle de sektorområder, som strategien fremhæver som danske styrkepositioner - klima, energi, vand, fødevarer og sundhed temaområder, har stærke forsknings- og innovationsmiljøer, herunder i høj grad på den teknologiske dimension, bør strategien have en mere markant og offensiv italesættelse af teknologiens rolle for bæredygtig udvikling.

Som eksempel på, hvor det kan italesættes tydeligere, er strategiens meget relevante fokus på mål 7 (bæredygtig energi) og mål 13 (klima) (jf. afsnit 2.3). En af grundene til at Danmark er globalt førende på området er netop et stærkt samspil mellem industri og forskning, som skaber muligheder for nye teknologiske løsninger til gavn for dansk eksport og jobskabelse i udviklings- og vækstlande.

Behovet for teknologisk baserede løsninger skal bl.a. ses i lyset af, at en voksende befolkning og deraf afledte efterspørgsler på energiressourcer, forbrug og produktion af fødevarer og materielle

goder m.v., er en knap der vanskeligt kan skrues på, og som tærer på verdens naturressourcer i en grad, som ikke er bæredygtig. Der er imidlertid stadig potentiale for at skrue på knapper omkring ressourceeffektive produktionsformer, fx ved fremme af cirkulær økonomi hvor teknologi spiller en rolle både ift. optimal brug af ressourcer, produktionssystemer m.v.; brug af big data til optimering af processer og produkter og endnu et eksempel er brug af teknologi indenfor sundhedssektoren, fx i form af 'Internet of Things' løsninger.

På baggrund af ovenstående eksempler anbefaler DTU, at strategien er mere eksplicit og offensiv om teknologi som dansk styrkeposition både ift. de konkrete sektorindsatser og ift. partnerskaber, hvor forskning indgår. Et afsnit herom kan passende indgå flettes kort ind i strategiens indledning samt i afsnit 6.1. omkring "Vækst gennem bæredygtig udvikling".

2. Anskue universiteter som en væsentlig aktør i partnerskabs-modaliteter

DTU anerkender partnerskabstanken og de aktuelle tiltag, der ses for fremme af denne samarbejdsmodel, herunder også at forskningsmiljøer inddrages (jf. afsnit 3.1).

Jf. formulering øverst s. 2 i strategien om "*at trække på vores samfunds fulde kraft*" foreslås en systematisk kortlægning af de kompetencer som forskningsinstitutioner, myndigheder, virksomheder, NGO'ere m.v. har ift. de prioriterede sektorer, herunder hvilke aktører der har erfaring med eller er aktivt interesserede i at indgå i udviklingssamarbejdets forskellige modaliteter.

Generelt kan strategien hensigtsmæssigt være mere eksplicit omkring, at samarbejder med universiteter om forskning og udvikling spiller en positiv rolle i forhold til at styrke den danske konkurrenceevne og produktivitetsudvikling.

Danmark og en række universiteter, herunder DTU, har en omfattende aktivitet omkring forskningsbaseret rådgivning af nationale og internationale myndigheder, hvor der er potentiale for "koncept- og systemeksport" af danske kompetencer indenfor fx fødevarer,- veterinær, - og det akvatiske område. Dette er meget i tråd med Udenrigsministeriets positive tiltag omkring ifm. økonomisk diplomati (vækstrådgivere, sektorsamarbejde), men det kunne hensigtsmæssigt tydeliggøres i strategien.

Af afsnit 6.3. fremgår, at forskningssamarbejdet vil blive styrket, bl.a. ved at øge landenes kapacitet til selv at skabe og anvende ny viden. I den forbindelse udgør programmerne Building Stronger Universities (BSU) og FFU-finansierede projekter yderst væsentlige platforme for samarbejde mellem danske universiteter og partnere i udviklingslande, som det er vigtigt at bevare fremover som en blandt flere mekanismer, der kan understøtte at danske universiteter tager en proaktiv rolle ift. at indfri strategiens mål. Det er oplagt, at forskningssamarbejdet prioriterer aktiviteter, der understøtter universiteternes innovationskapacitet og kapacitet til samarbejde med erhverv og myndigheder.

Et andet aspekt af partnerskabsmodaliteten har fokus på erhvervets rolle i udvikling, hvilket DTU også er fuldt på linje med. DTU har et omfattende og stadigt stigende samarbejde med danske og internationale virksomheder, bl.a. er knap halvdelen af universitetets specialeafhandlinger i

samarbejde med industrien. En analyse fra 2012 viser, at forsknings- og udviklingssamspil med DTU skaber en statistisk signifikant positiv produktivetsstigning for private virksomheder på gennemsnitlig 10 pct. om året over en 6-årig periode (Damvad: DTU's værdiskabelse for samfundet – forskningssamarbejde, vækst og produktivitet 2012).

Danmark er internationalt anerkendt for samarbejde ikke alene i triple helix konstellationer, hvor erhvervsliv, myndigheder og universiteter arbejder sammen, men også for høj grad af borger/forbrugerinddragelse –quaduple helix.

Det anbefales at strategien, fx i kapitel 3 om "partnerskaber for Danmarks udviklingspolitiske engagement", er mere eksplicit om universiteters/forskningens rolle i partnerskaber både ift. erhverv og myndigheder samt om at Danmark har en styrkeposition ift. offentligt-private samarbejdskonstellationer.

3. Mere eksplicit italesættelse af hvordan bæredygtighedsbegrebet opfattes (pt er der en generel tekst første afsnit 2.3.):

Strategien er meget eksplicit omkring kobling til Sustainable Development Goals (SDG), som af FN i den officielle deklARATION "Transforming our world: The 2030 agenda for sustainable development" beskrives som "*We are committed to achieving sustainable development in its three dimensions – economic, social and environmental – in a balanced and integrated manner*" (paragraf 2).

Formuleringerne om bæredygtighed i strategiens 1.1. giver indtryk af prioritering af økonomisk bæredygtighed. Qua DK prioriterer verdensmål inden for klima og energi (7 og 13), som klart kobler til det miljømæssige bæredygtighedsbegreb, og målene om ligestilling (5) og fred m.v. (16), der adresserer social bæredygtighed, bør disse dimensioner af bæredygtighed fremgå mere eksplicit af strategien, og hensigtsmæssigt i den indledende tekst.

4. Det uformelle mål 18 – verdens unge er vores alles fremtid – inddrage uddannelsesperspektiv og -institutioner mere tydeligt (afsnit 2.4., 3.2. og 6.3.):

DTU betragter fokusområdet som yderst relevant og anbefaler mere eksplicite formuleringer dels omkring behov for formel træning og uddannelse af unge mhp. at styrke og skabe mulighederne for at de kan blive iværksættere og aktive samfundsborgere (jf. 2.4.), og dels omkring den rolle som uddannelsesinstitutioner spiller i den forbindelse. Arbejdet omkring Millennium Development Goals førte til markant højere andel af børn i primære uddannelsesforløb, hvilket i dag afspejles i øget søgning til og optag på bl.a. universiteterne.

I afsnit 3.2. listes de aktører, som skal indgå i det fremtidige udviklingssamarbejde. Jf. eksempler nævnt under Ad 2) på hvordan universiteter kan spille en rolle, anbefales der mere eksplicit formulering omkring uddannelsesinstitutioners/universiteters rolle og ansvar for bæredygtige samfundsudviklinger, herunder jobskabelse til den verdens unge.

BSU og FFU-midlerne væsentlige platforme for at danske universiteter kan gøre en indsats omkring dette mål.

5. Finansiering af bæredygtig udvikling – fremme synergi mellem forskning og udviklingsmidler:

Af afsnit 1.3. fremgår det, at det *"fremadrettet vil være både nødvendigt og hensigtsmæssigt at sikre flere alternative kilder til finansiering af verdensmålene; kilder, der samtidig vil bringe ny viden, kompetencer, teknologi og innovation med sig"*.

Denne type viden skabes ofte netop i partnerskaber, hvor der indgår et universitet som samarbejdspartner, og der bør prioriteres finansieringsmuligheder, der understøtter denne type aktivitet. Endvidere er det oplagt at tænke mere målrettet i synergi mellem klassiske forskningsfinansieringsmekanismer (både danske og udenlandske) og udviklingsmidler, hvor bl.a. BSU og FFU midler kan fungere som vigtig gearing af større forskningsprojekter/programmer.

Danske universiteter har stor erfaring med at påvirke europæiske forsknings- og udviklingsprogrammer i en retning, der afspejler danske forskningsspidskompetencer og interesser. Dette sker bl.a. gennem universiteternes deltagelse i de af Forskning- og Innovationsstyrelsen nedsatte referencegrupper samt i EU ekspertgrupper. Det vurderes, at der er et ikke indfriet potentiale for at styrke dansk tilstedeværelse i Horizon2020 programmer/projekter, der er målrettet udviklingslande ligesom der er betragtelige forskningsmidler i EuropeAid/EU's generaldirektorat for internationalt samarbejde og udvikling DEVCO, der med fordel kunne gå mere målrettet efter.

Specifikke kommentarer til strategi:

Rent tekstmæssigt har vi følgende overordnede bemærkninger:

- Brug af en indholdsfortegnelse vil bidrage til at skabe overblik over teksten
- Strategiens budskaber vil stå stærkere, hvis teksten skærpes og kortes. Om end ikke færdige, fremstod budskaberne tydeligere i udkast pr. 19.05.2016, bl.a. virkede det udmærket med at liste tekstens hovedbudskaber i fortløbende nummererede blokke/paragraffer under de forskellige overskrifter.